

Володимир Угрин

кандидат економічних наук,

Західноукраїнський національний університет,

м. Тернопіль, Україна

v.ugryn@wuni.edu.ua

ORCID ID: 0000-0003-3648-7247

Антон Шевчук

кандидат економічних наук, доцент,

Західноукраїнський національний університет,

м. Тернопіль, Україна

Profkom_stud@wuni.edu.ua

ORCID ID: 0000-0002-1681-1153

ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРОГРЕСИВНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Повномасштабна війна з росією вимагає нових підходів до організації функціонування податкової системи з метою збільшення податкових надходження, підвищення рівня справедливості сплати податків та оптимального податкового навантаження. З цією метою Міністерством фінансів України розроблено Національну стратегію доходів до 2030 року [1], де пропонуються значні зміни в системі оподаткування доходів фізичних осіб. Зокрема, передбачається впровадження прогресивної шкали ПДФО, де високі доходи оподатковуватимуться за вищими ставками. Такий підхід має на меті не лише збільшення податкових надходжень, але й забезпечення більшої справедливості в розподілі податкового навантаження. В результаті відновлення прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб прогнозується збільшити податкові надходження на 10-15% щорічно.

Важливою складовою реформ є також перегляд системи податкових пільг та вирахувань, який передбачає раціоналізацію

існуючих механізмів з метою зменшення податкових лазівок і стимулювання офіційного працевлаштування. Особлива увага приділяється захисту соціально вразливих верств населення, для яких планується встановлення гарантованих мінімальних виплат, що не обкладаються податками.

Окрім того, стратегія включає реформу спрощеної системи оподаткування (ССО), яка сьогодні часто використовується для ухилення від сплати ПДФО. В умовах низької ставки оподаткування (5%) в рамках третьої групи ССО, багато платників податків обирають статус самозайнятих осіб, що веде до зниження податкових надходжень. Реформа передбачає підвищення ставок в рамках ССО до рівня, що сприяє зменшенню стимулів для такого виду ухилення від оподаткування, забезпечуючи при цьому справедливі умови для всіх учасників ринку праці.

Концепція прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб ґрунтується на працях класиків світової економічної думи Альфреда Маршалла та Арістіда Лорія. Так, згідно теоретичними поглядами Маршалла А. [2, с. 58], податковий тягар має сприйматися однаково важким як для бідних, так і для багатих членів суспільства. Вчений доводить, що податки, які стягуються з більш заможних, повинні бути пропорційно вищими, щоб відображати їх більшу здатність до сплати, а також більші вигоди, які вони отримують від державних ресурсів і служб.

Лорія А. [3, с. 91] додає, що масштаб витрат держави на охорону та інші послуги для особи зростає разом зі збільшенням її доходів. Отже, прогресивне оподаткування стає інструментом, що забезпечує баланс між сплаченими податками та отриманими від держави благами, а це підкреслює значення адекватної і чесної фіскальної політики, яка прагне до соціальної справедливості та рівності.

Прогресивне оподаткування також сприяє зменшенню соціальної нерівності, оскільки воно сприяє реінвестиціям більшої частину зібраних коштів у громадські блага та послуги, які надають більшу користь біднішим верствам населення. Відтак прогресивне оподаткування доходів фізичних осіб не лише підтримує основні потреби менш забезпечених, але й стимулює економічний

розвиток через збільшення споживання та інвестиції у соціальну інфраструктуру і, як наслідок, покращує стандарти життя в країні.

Разом з тим, аналізуючи наукові підходи [4; 5; 6; 7] до формування системи прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб та пропозиції щодо відновлення прогресивної шкали ПДФО, які запропоновані в Національній стратегії доходів до 2030 року, зауважимо, що структура рівнів оподаткування викликає науково-практичні дискусії. Відтак, з метою формулювання пропозицій щодо реалізації концепції прогресивного оподаткування в Україні актуалізується питання дослідження міжнародного досвіду оподаткування доходів фізичних осіб.

Так, досить розгалуженою системою прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб є система Сполучених Штатів Америки, яка включає сім рівнів оподаткування (граничних податкових ставок), а саме: 10%, 12%, 22%, 24%, 32%, 35%, 37% (табл. 1).

Таблиця 1

**Граничні ставки прогресивної системи оподаткування
доходів фізичних осіб в Сполучених Штатах Америки
станом на 2024 рік [8]**

Ставка податку	Одинокі платники	Подружжя	Голови домогосподарств
	Гранична сума доходу, що оподатковується, дол. США		
10%	≤ 11 600	≤ 23 200	≤ 16 550
12%	> 11 600	> 23 200	> 16 550
22%	> 47 150	> 94 300	> 63 100
24%	> 100 525	> 201 050	> 100 500
32%	> 191 950	> 383 900	> 191 950
35%	> 243 725	> 487 450	> 243 700
37%	> 609 350	> 731 200	> 609 350

Особливістю прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб у США є її здатність адаптуватися до економічних умов країни. В США граничні суми доходу, що підлягає оподаткуванню щорічно індексуються з урахуванням інфляції, що допомагає уникнути різкого збільшення податків через зростання доходів, що не відповідає реальному збільшенню купівельної спроможності громадян. Така гнучкість забезпечує більшу стабільність і передбачуваність для платників податків.

Окрім цього, прогресивна шкала оподаткування доходів фізичних осіб у США враховує соціальний статус платника податків та структуру домогосподарства, що виражається у встановленні різних граничних сум доходу, які оподатковуються за різними ставками, залежно від того, чи є платник податків одиноким, чи є він частиною подружжя, або чи він виступає головою домогосподарства. Диференціація граничних сум доходу, що підлягає оподаткуванню у США дозволяє зробити податкове навантаження більш справедливим, адже враховує не тільки доходи, але й життєві обставини платників податків.

Такий підхід допомагає зменшити фіскальний тиск на тих, хто підтримує великі сім'ї або має більші витрати на утримання домогосподарства, а також сприяє більшій прозорості та відповідальності у фінансових справах, надаючи можливість платникам податків планувати свої витрати та інвестиції з огляду на податкові обов'язки, що, у свою чергу, підвищує загальну ефективність податкової системи, роблячи її більш адаптивною до потреб громадян.

Потрібно зауважити також й те, що США використовують податкові інструменти, які сприяють інвестиціям та заощадженням, такі як плани для накопичення на освіту або пенсійні рахунки, які дозволяють знижувати оподатковуваний дохід, що не тільки допомагає громадянам планувати своє фінансове майбутнє, але й стимулює економічне зростання за рахунок інвестицій в розвиток освіти і соціальної сфери.

Таким чином, прогресивна система оподаткування доходів фізичних осіб у США адаптована до різних життєвих обставин платників податків, забезпечуючи гнучкість та ефективність у вирішенні соціальних питань через податкову політику. Разом з тим, така система не позбавлена недоліків, які проявляються у складності адміністрування податків та складності розуміння платників податків особливостей системи, однак розвинена мережа податкових консультантів та реалізація сервісних функцій податкових органів дозволяє оперативно вирішувати проблеми, що виникають в процесі взаємодії платників податків з фіскальними органами.

В аналогічний спосіб, прогресивна шкала оподаткування доходів фізичних осіб в Німеччині є ключовим елементом податкової

системи країни, спрямованим на забезпечення справедливості та ефективності збору податків. За допомогою чітко визначених податкових класів (табл. 2), система адаптується до різних життєвих ситуацій платників податків, відображаючи таким чином соціальний стан, рівень доходів та особливості сімейного устрою. Ця модель дозволяє зменшити фінансовий тягар для осіб з меншими доходами, одночасно забезпечуючи адекватний збір податків з тих груп населення, які отримують високі доходи, сприяючи таким чином рівноправності та економічній стабільності.

Таблиця 2

Граничні ставки прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб у Німеччині станом на 2024 рік [9]

Податковий клас	Категорії осіб	Неоподатковуваний мінімум	Податкові ставки та доходи
Клас 1	Неодружені, особи в цивільному шлюбі, розлучені, вдови/вдівці, самотні особи	11 604 Євро	14% від 11 604 до 66 761 Євро, 42% понад 66 761 Євро, 45% понад 277 826 Євро
Клас 2	Одинокі батьки, які самостійно виховують дитину	11 604 Євро	14% від 11,604 до 66,761 Євро, 42% понад 66,761 Євро, 45% понад 277,826 Євро
Клас 3	Одружені, де один з партнерів заробляє значно більше або вдівці/вдови протягом першого року після смерті партнера	19 968 Євро	14% від 19 968 до 66 761 Євро, 42% понад 66 761 Євро, 45% понад 277 826 Євро
Клас 4	Одружені з рівним доходом	11 604 Євро	14% від 11 604 до 66 761 Євро, 42% понад 66 761 Євро, 45% понад 277 826 Євро
Клас 5	Одружені, де один із партнерів заробляє значно менше (партнер у класі 3)	105 Євро на місяць	14% від 11 604 до 66 761 Євро, 42% понад 66 761 Євро, 45% понад 277 826 Євро
Клас 6	Особи з декількома джерелами доходу або особи, що працюють у кілька професій	Відсутній	42% від першого євро, 45% понад 277 826 Євро

Дані таблиці 2 свідчать, що прогресивна податкова система Німеччини забезпечує відносно високий рівень неоподаткованого

мінімуму, який сприяє зменшенню податкового тягара для осіб з нижчими доходами, тим самим підтримуючи їх споживчий попит та забезпечуючи базовий рівень життя. Такий підхід зменшує фінансову нерівність, сприяє соціальній справедливості та допомагає уникнути збільшення бідності серед населення. Прогресивність системи виражається у збільшенні податкових ставок з ростом доходів, що змушує осіб, що отримують високі доходи сплачувати більший відсоток свого доходу до державного бюджету.

Неоподатковуваний мінімум відіграє ключову роль у підтриманні та стимулюванні споживчого попиту, забезпечуючи умови за яких основна частина доходу залишається у розпорядженні найменш захищених частин населення. Це дозволяє їм витратити гроші на повсякденні потреби, що, в свою чергу, стимулює економічну активність і підтримує рівень зайнятості в країні. Забезпечення людям можливості споживати товари та послуги також сприяє загальному економічному зростанню та покращенню якості життя, особливо в періоди економічних криз або рецесії.

Система прогресивного оподаткування в США також передбачає збільшення податкових ставок зі збільшенням доходів, але відрізняється меншим акцентом на високий неоподатковуваний мінімум, як в Німеччині. В США податкові пільги та відрахування часто використовуються для зменшення загального оподаткованого доходу, але основний механізм захисту малозабезпечених менш виражений порівняно з Німеччиною. Американська система надає більше можливостей для оптимізації податків через інвестиційні внески та внески на пенсійні рахунки, що знижують оподатковуваний дохід.

Прогресивна податкова система Англії також ретельно спроектована для забезпечення справедливого розподілу податкового тягара, враховуючи різні фінансові обставини платників податків. Від особистих надбавок до диференційованих податкових ставок (табл. 3), система допомагає забезпечити, що нижчі доходи відчувають менший податковий тиск, в той час як вищі доходи сприяють більшому надходженню податків до державного бюджету. Така структура не тільки сприяє економічній рівності, але й стимулює споживчий попит через впровадження податкових пільг, які знижують загальне

податкове навантаження для певних категорій осіб та сприяють інвестиціям та заощадженням.

Таблиця 3

Граничні ставки прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб у Англії станом на 2024 рік [10]

Група	Оподатковуваний дохід, фунти стерлінгів	Ставка податку	Пільги, фунти стерлінгів
Персональна надбавка	До 12 570	0%	Особиста надбавка, доходи до 12 570 ф ст не оподатковуються.
Базова ставка	12 571 до 50 270	20%	Відрахування за заощадження до 1 000 ф ст, дивіденди до 2 000 ф ст не оподатковуються; «допомога на торгівлю» та перші 1 000 ф ст від майна не оподатковуються.
Вища ставка	50 271 до 125 140	40%	Знижені відрахування за заощадження до 500 ф ст, обмеження пільг на високі доходи.
Додаткова ставка	Понад 125 140	45%	Персональна надбавка зменшується на 1 ф ст за кожні 2 ф ст доходу понад 100 000 ф ст.

Дані табл. 3 свідчать, що прогресивна податкова система Англії розроблена таким чином, щоб забезпечити справедливе розподілення податкового навантаження між різними групами за розміром доходів. Основна персональна надбавка у розмірі 12 570 фунтів стерлінгів гарантує, що відносно низький рівень доходу залишається не оподаткованим, що знижує податковий тягар для осіб з меншими доходами, сприяючи підтримці мінімального рівня життя та стимулюючи споживчий попит, що важливо для соціальної стабільності та економічного зростання.

Пільги на доходи від заощаджень та дивідендів, а також перші 1 000 фунтів стерлінгів від самозайнятості та оренди майна, що не оподатковуються, стимулюють інвестиційну активність та підприємництво. Такі заходи сприяють залученню капіталу в економіку та зниженню фінансового тягара для осіб, які розпочинають власну справу або інвестують у нерухомість, що відображає стратегічне використання податкової політики для досягнення більш широких економічних цілей, включаючи підтримку малого та середнього бізнесу.

Загальна структура прогресивного оподаткування з високими податковими ставками для великих доходів також сприяє зменшенню соціальної нерівності та забезпеченню справедливого фінансового внеску у державні фінанси. Така система показує, як податкова політика може бути використана не лише для збору доходів, а й для досягнення глибших соціальних та економічних перетворень.

Аналіз трьох розглянутих систем прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб у Німеччині, Англії та США підкреслює диференціацію підходів у кожній з цих країн, проте вказує на загальні тенденції, що відрізняються від поточних пропозицій в Україні. В розвинутих країнах, прогресивна податкова шкала є значно більш диференційованою, з більшою кількістю податкових діапазонів та високими неоподатковуваними мінімумами, які ефективно захищають базовий рівень доходів малозабезпечених груп населення. Окрім цього, прогресивні системи оподаткування доходів фізичних осіб в Німеччині і Англії передбачають досить високий неоподатковуваний мінімум доходів громадян (60% і 53% від річної мінімальної заробітної плати відповідно), тоді як Національній стратегії доходів України пропонується лише два рівні прогресивної шкали оподаткування, а мінімальний неоподатковуваний мінімум який вираховується із заробітної плати не передбачено.

Тому, зважаючи на воєнний стан реалізація концепції прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб впливає не лише із досягнення соціальної справедливості, а з необхідності збільшення платоспроможного споживчого попиту в економіці.

Таким чином, ефективність прогресивної шкали оподаткування визначатиметься не кількістю рівнів податкових ставок, а рівнем неоподаткованого доходу та вирахуванням із заробітної плати на медичні послуги (дуже актуально у зв'язку із збільшенням травм, поранень, психологічних розладів внаслідок війни), освіти дітей, іпотеку тощо.

Досвід Англії та Німеччини вказує на те, що розвинуті країни світу відмовляються від оподаткування мінімального доходу громадян, що дає змогу підтримувати платоспроможний споживчий попит малозабезпечених осіб та підвищити загальний рівень життя населення.

Щодо України, то зважаючи на зниження рівня реальних доходів населення внаслідок інфляційно-девальваційних тенденцій під час війни доцільно переглянути мінімальний прожитковий мінімум та запровадити неоподатковуваний дохід громадян для нарахування заробітної плати. В цьому контексті можна розглянути два варіанти мінімального неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Перший варіант передбачає підвищення прожиткового мінімуму до межі бідності, що розраховується Світовим банком та складає 5,5 доларів США або 165 доларів США [11] або 6600 гривень на місяць. Відтак на рівні мінімального прожиткового мінімуму громадян доцільно встановити мінімальний неоподатковуваний мінімум при оподаткуванні заробітної плати. Таким чином оподаткування мінімальної зарплати буде відбуватися на суму, яка перевищує мінімальний прожитковий мінімум і складає 1400 грн, що збільшить реальні доходи малозабезпечених груп населення.

Другий варіант ґрунтується на необхідності стимулювання платоспроможного споживчого попиту населення в період війни і передбачає підвищення неоподаткованого мінімуму доходів громадян до рівня мінімальної заробітної плати. Такий варіант за існуючої ставки податку на доходи фізичних осіб дасть змогу збільшити реальний дохід тих груп населення, які отримують мінімальну заробітну плату на 1440 грн на місяць або на 17280 грн на рік.

Разом з тим, потрібно зауважити, що скасування оподаткування мінімальної заробітної плати породжує ризик переведення бізнесом працівників на мінімальну заробітну плату з метою ухилення від сплати податків. Відтак, з метою мінімізації таких ризиків доцільно передати зобов'язання сплати податку на доходи фізичних осіб від роботодавців до найманих працівників, що приведе до зменшення трансакційного навантаження на бізнес та мінімізує необхідність реалізації схем оптимізації виплати заробітної плати.

Окрім цього, зааналогією до систем прогресивного оподаткування розвинутих країн світу в Україні варто запровадити модель сплати податку на доходи фізичних осіб з врахуванням соціального статусу за принципом податкової системи США, яка враховує такі групи населення як: одинокі платники податків, подружжя та голови

домогосподарств. Такий підхід дозволяє встановити соціальну справедливість з тих позицій, що голова домогосподарства може отримувати високий дохід, однак на його утриманні може перебувати дружина, яка не отримує доходу та неповнолітні діти. В такому випадку доцільно реалізувати механізм розрахунку мінімальної соціальної пільги на всіх членів сім'ї, яка б в підсумку зменшувала розмір оподаткованого доходу голови домогосподарства. Як варіант підходу до розрахунку неоподаткованого доходу для голови господарства можна запропонувати такий: мінімальний неоподатковуваний мінімум (еквівалент мінімальної заробітної плати) з розрахунку на голову домогосподарства + мінімальний неоподатковуваний мінімум з розрахунку на дружину + половина розміру мінімального неоподаткованого мінімум з розрахунку на одну дитину. Тобто, якщо на утримання голови домогосподарства перебуває дружина і одна неповнолітня дитина, то із його заробітної плати потрібно вирахувати 20 тис грн, все решту підлягатиме оподаткуванню за відповідною ставкою.

Такий підхід сприятиме збільшенню споживчого попиту, оскільки сім'ї матимуть більше коштів на повсякденні витрати, що в свою чергу стимулюватиме економіку. Крім того, це забезпечить більш справедливий розподіл податкового навантаження, адже платники податків з різним соціальним статусом матимуть можливість сплачувати податки відповідно до своїх реальних фінансових можливостей, що підвищить соціальну справедливість у суспільстві.

Що ж стосується безпосередньо прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, то вона є досить дискусійною, однак з урахуванням міжнародного досвіду та потреб бюджетної політики спробуємо обґрунтувати трирівневу шкалу податкових ставок на доходи фізичних осіб (табл. 4)

Так, нульову податкову ставку доцільно застосовувати для доходів громадян, які є рівними або меншими, ніж мінімальна заробітна плата. Базову податкову ставку на рівні діючих сьогодні 18% для осіб, які отримують доходи більші за мінімальну заробітну плату.

Таблиця 4

**Перспективна модель системи прогресивного
оподаткування доходів фізичних осіб в Україні**

Ставка податку	Одинокі платники	Подружжя	Голови домогосподарств
	Гранична сума доходу, що оподатковується, грн		
0%	≤ 8 000	≤ 16 000	≤ 16000 + 4000 грн на одну дитину
18%	> 8000	> 16 000	> 16 000 + 4000 грн на одну дитину
40%	> 80000	> 160000	> 80000

Джерело: розроблено авторами самостійно

Щодо оподаткування високих доходів, то варто виходити з міжнародного досвіду та диференціації доходів населення України. Так, податкова ставка на рівні 40% застосовується в Англії та Німеччині для оподаткування доходів, які в 5-6 разів перевищують неоподатковуваний мінімум. Однак, зважаючи на те, що в Україні близько 10% працюючого населення отримує дохід понад 2 тисячі доларів в еквіваленті, стає доцільним впровадження ставки 40% для оподаткування доходів, вищих за 80 000 грн (що дорівнює 10 мінімальним заробітним платам), що дозволить справедливо розподілити податкове навантаження та збільшити податкові надходження до бюджету. Такий підхід також враховує економічні реалії України, де значна частина населення має відносно низькі доходи. Впровадження високої ставки податку на доходи, що суттєво перевищують середній рівень, допоможе зменшити економічну нерівність. Це важливий крок для забезпечення соціальної справедливості, адже більш заможні громадяни будуть сплачувати більшу частку своїх доходів у вигляді податків, що, в свою чергу, дозволить фінансувати важливі соціальні програми, інфраструктурні проекти та інші державні потреби.

Загалом, така система прогресивного оподаткування підтримає економічне зростання, забезпечить стабільні податкові надходження та сприятиме створенню справедливого суспільства, де кожен сплачує податки відповідно до своїх фінансових можливостей.

Таким чином підсумовуючи наведене вище, зауважимо, в умовах воєнного стану та економічних викликів, що постали перед Україною, важливим стає перегляд податкової системи з метою збалансування потреби в наповненні державного бюджету та стимулювання економічної активності. Запровадження прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб може сприяти соціальній справедливості, знижуючи податкове навантаження на найбільш уразливі верстви населення, тим самим стимулюючи споживчий попит та внутрішнє інвестування. Враховуючи досвід розвинутих країн, де прогресивна система оподаткування включає множинні податкові діапазони та значні неоподатковувані мінімуми, Україні слід розглянути можливість адаптації подібних підходів, що дозволить не тільки підвищити ефективність податкової системи, але й забезпечити її гнучкість і оперативне реагування на соціально-економічні зміни в країні.

Однак, при розробці подібних реформ необхідно враховувати специфічні умови України, зокрема потребу в подальшій підтримці економічного зростання та залучення інвестицій. Встановлення високих неоподатковуваних мінімумів, як це робиться в Німеччині та Англії, де мінімум складає значний відсоток від мінімальної заробітної плати, може стати ефективним інструментом для захисту громадян, які отримують мінімальну заробітну плату від бідності. При цьому, зважаючи на значні воєнні витрати та необхідність реконструкції країни після війни, актуальним є також перегляд шкали ставок податку для тих верств населення, які отримують високі доходи, що дозволить збільшити державні доходи без додаткового навантаження на більшість населення.

Врешті-решт, реформування податкової системи має бути частиною ширшої соціально-економічної стратегії, яка спрямована на відновлення та стабілізацію економіки, підтримку соціальної злагоди та зменшення нерівності. Інтеграція досвіду зарубіжних країн до вітчизняних реалій може дати новий поштовх для досягнення стійкості та поступу на шляху до модернізації країни. Національна стратегія доходів до 2030 року в Україні має враховувати ці аспекти, оновлюючи та конкретизуючи механізми оподаткування доходів фізичних осіб відповідно до поточних і майбутніх економічних викликів.

Література

1. Національна стратегія доходів України до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 р. № 1218-р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf.
2. Marshall, A. Principles of Economics. 8th ed. London: Macmillan, 1920.
3. Loria, A. The Economic Synthesis: A Study of the Laws of Income. London: Swan Sonnenschein & Co., 1914.
4. Артюх О. В., Матвійчук Ю. Ю. Актуальні проблеми оподаткування доходів фізичних осіб: національний та міжнародний досвід. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2022. № 3. С. 83-89.
5. Березовська С. В. Сутність та елементи податку на доходи фізичних осіб з заробітної плати в деяких країнах світу: досвід для України. *Держава та регіони*. 2019. №2. С. 50–55
6. Слепцова Н. В., Кочура Л. В. Зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та реалії адміністрування ПДФО в Україні. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 82–85.
7. Тучак Т., Колокольна А. Цілі ефективного оподаткування доходів фізичних осіб як справедливого регулятора соціально-економічного розвитку країни. *Економіка та суспільство*. 2022. №46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-68>.
8. Federal Income Tax Brackets and Rates. 2024. URL: [2024 Tax Brackets and Federal Income Tax Rates | Tax Foundation](https://www.taxfoundation.org/federal-income-tax-brackets-and-rates/).
9. Wie hoch ist die Einkommensteuer? 2024. URL: [Wie hoch ist die Einkommensteuer? - Finanzämter Baden-Württemberg \(fv-bwl.de\)](https://www.fv-bwl.de/einkommensteuer/).
10. Income Tax rates and Personal Allowances 2024. URL: <https://www.gov.uk/income-tax-rates>.
11. Schoch M., Lakner C., Freije-Rodriguez S. Monitoring poverty at the US\$3.20 and US\$5.50 lines: differences and similarities with extreme poverty trends. World bank. 2024. URL. <https://blogs.worldbank.org/en/opendata/monitoring-poverty-us320-and-us550-lines-differences-and-similarities-extreme-poverty>